

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Факультет економіки і підприємництва

Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Допущено до захисту

“ _____ ” _____ 2023 р.

Зав. кафедри, д.е.н., професор

_____ **Соколюк С.Ю.**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
МАГІСТРА

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОВ
«СУМИ-ГУМА» ТА ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ

Виконав – студент 2 курсу, групи 21м-пт
освітньої програми «Аграрне
підприємництво та агротрейдинг»
спеціальності 076 Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність
ЛІСНИЙ Іван Геннадійович

Науковий керівник – к.е.н., доцент

НЕПОЧАТЕНКО Олександр

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Факультет економіки і підприємництва

Кафедра Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Освітня програма Аграрне підприємництво та агротрейдинг

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(підпис) С.Ю. Соколюк
(ініціали, прізвище)

“ _____ ” _____ 2023р.

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Студенту ГУЦЬ Євгену Віталійовичу
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: Оцінка ефективності функціонування ТОВ «Суми-гума» та обґрунтування напрямів її підвищення

Керівник роботи Непочатенко О.А., к.е.н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від “ ____ ” _____ 20__ року

№ _____

2. Строк подання студентом роботи 07.12.2023

3. Вихідні дані до роботи – річні звіти досліджуваного підприємства, науково-економічні праці зарубіжних і вітчизняних вчених-економістів, програми і плани розвитку різних підприємств та установ та інше.

4. Перелік питань, які потрібно розробити

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОЇ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «СУМИ-ГУМА»
3. ОБґРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «СУМИ-ГУМА»

5. Перелік графічного матеріалу

Робота містить 2 рисунки та 22 таблиці

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	Завдання рийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів проекту	Примітка
1.	Вибір теми кваліфікаційної роботи	10-21.10.2022	
2.	Одержання індивідуального завдання	23.10.2022	
3.	Складання календарного плану написання кваліфікаційної роботи	25.10.2022	
4.	Підготовка до виконання кваліфікаційної роботи - підбір та вивчення літератури - участь у виконанні науково-дослідних робіт - виконання курсових робіт	Впродовж навчання	
5.	Уточнення теми кваліфікаційної роботи та календарного плану-графіка, виходячи зі специфіки базового підприємства, установи	02.2023	
6.	Підготовка: - першого розділу - другого розділу - третього розділу - висновків	01.-03.2023 04.-08.2023 09.-10.2023 11.2023	
7.	Доопрацювання кваліфікаційної роботи з урахування зауважень наукового керівника	29.11.2023	
8.	Написання та оформлення роботи в остаточному варіанті	01.12.2023	
9.	Перевірка роботи на академічний плагіат	06.12.2023	
10.	Одержання відгуку наукового керівника	08.12.2023	
11.	Попередній захист роботи на кафедрі	11.12.2023	
12.	Затвердження роботи завідувачем кафедри	11.12.2023	
13.	Одержання рецензії	12.12.2023	
14.	Захист кваліфікаційної роботи	15.12.2023	

Студент

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота на тему «Економічне обґрунтування напрямів підвищення ефективності виробничої діяльності ТОВ "Суми-гума"», спеціальність 076 «Підприємництва, торгівлі та біржової діяльності», освітня програма «Аграрне підприємництво та аготрейдинг».

Дипломна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків, переліку посилань та додатків.

Мета роботи полягає в дослідженні напрямів підвищення ефективності виробничої діяльності ТОВ «Суми-Гума» та пошуку шляхів її зростання.

Для аналітичного дослідження та розробки пропозицій в дипломній роботі використані абстрактно-логічний метод, метод відносних різниць та часткової участі, а також метод економіко-математичного моделювання.

Для підвищення ефективності виробничої діяльності у роботі запропоновано розширення асортименту продукції та поліпшення матеріально-технічної бази підприємства. Аналітичні дослідження дозволили розробити рекомендації щодо доцільності використання запропонованих заходів.

Об'єкт дослідження - процес підвищення ефективності виробничої діяльності ТОВ «Суми-Гума».

Предмет дослідження - сукупність теоретико-методичних та практичних підходів щодо підвищення ефективності виробничої діяльності ТОВ «Суми-Гума».

Ключові слова: виробнича діяльність, оцінка ефективності виробничої діяльності, фактори впливу на ефективність виробничої діяльності, фінансово-економічний стан.

Зміст

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОЇ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «СУМИ-ГУМА»

2.1. Загальна характеристика господарської діяльності досліджуваного підприємства

2.2. Аналіз фінансово-економічного стану ТОВ «Суми-гума»

2.3 Оцінка ефективності виробничої діяльності суб'єкта господарювання

РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «СУМИ-ГУМА»

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах господарювання успіх функціонування будь - якого підприємства, незалежно від форми власності та видів його діяльності, визначається ефективністю його діяльності. Проведення постійного моніторингу за результатами діяльності підприємства дозволить забезпечити успішний розвиток підприємства та збільшити його економічні вигоди, адже показники, що характеризують ефективність дозволяють виявити доцільність використання ресурсів підприємства та співвіднести фінансові результати і затрати на їх отримання.

Виробництво це діяльність, яка для досягнення своєї мети, проходить процес перетворення вхідних елементів (сировини, матеріалів) у вихідні елементи (різні види продукції). Інакше кажучи, виробництво становить певний процес трансформації вкладених ресурсів у кінцевий результат - продукцію (послуги). Ефективний розвиток підприємств передбачає використання виробничих ресурсів у найбільш ефективній їх комбінації. Ефективність діяльності підприємства може бути окреслена впливом певної сукупності факторів середовища його функціонування.

Отже, можна зробити висновок про те, що проблема ефективності виробничої діяльності підприємства є актуальною, бо від рівня ефективної діяльності підприємства залежить рівень економіки всієї країни.

Ступінь розробки наукової проблеми. Дослідженням теоретичних та практичних аспектів управління виробництвом зробили такі відомі вчені - економісти як: Андрійчук В.Г., Гетьман О.О., Гудзинський О.Д., Шаповал В.М, Покропивний С.Ф., Капінос Г.І., Саблук П.Т., та інші вітчизняні та зарубіжні вчені.

В їх працях розглядаються питання виробничої діяльності підприємств, методи підвищення її ефективності, типи та види виробництва, чинники ефективної діяльності підприємств, окремі аспекти підвищення ефективної діяльності підприємств.

Мета і завдання дослідження. Метою даної дипломної роботи є дослідження теоретико-методичних засад та практичних основ ефективності виробничої діяльності підприємства, а також розробка системи заходів щодо підвищення ефективності виробничої діяльності підприємства ТОВ «Суми-гума».

Об'єкт дослідження - процес виробничої діяльності підприємства ТОВ «Суми-гума».

Предмет дослідження - сукупність теоретичних, методичних та практичних підходів щодо підвищення ефективності виробничої діяльності досліджуваного підприємства.

Методи дослідження. Для економічного обґрунтування напрямів ефективної виробничої діяльності ТОВ «Суми-гума» було використано такі методи: логічний та аналітико-порівняльний методи; графічні методи; порівняльний аналіз; системний, комплексний та статистичний методи.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОЇ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Останніми роками у зв'язку з підвищенням цін на ресурси, загостренням конкурентної боротьби стало активно використовуватися поняття управління ефективністю виробництва. Міжнародний досвід показує, що промислові підприємства, які серйозно ставляться до управління прибутковістю, досягають зниження витрат на ресурси майже на третину. Підвищення ефективності відіграє важливу роль у переході до нової інноваційної економіки, пріоритетом якої є сталий розвиток. Тому проблема управління ефективністю діяльності підприємств є досить актуальною. Проблема забезпечення ефективності підприємства у теперішніх умовах розвитку економіки набуває особливої актуальності, оскільки наслідки неправильно обраної стратегії і тактичної діяльності підприємства в умовах висококонкурентного середовища стають критичними та загрожують його існуванню. Управління підприємством визначає основні напрями його розвитку, можливості та ризики, пов'язані із зовнішнім середовищем та внутрішніми процесами. Ефективне керування сприяє формуванню довгострокової конкурентної переваги, що визначає позиції підприємства в умовах жорсткої конкурентної боротьби.

Основною метою виробництва в ринкових умовах є забезпечення необхідною продукцією споживача належної якості та у визначені строки з мінімальними витратами для отримання прибутку.

Результативність та ефективність діяльності підприємства залежать від раціональності виробництва, відповідності матеріально-технічної бази сучасним науковим та науково-технічним вимогам. У ринкових умовах господарювання виробництво має бути організоване з урахуванням всіх вимог споживачів за всіма параметрами споживчих властивостей та бути конкурентоспроможним, сприяти досягненню мети власників.

В наукових джерелах сутність виробничої діяльності висвітлюється

досить неоднозначно. Вчені-економісти ведуть дискусії стосовно визначення предмету виробничої діяльності. При цьому одні стверджують, що вона зводиться лише до виготовлення продукції, яка має матеріальні цінності, а інші наголошують на тому, що виробнича діяльність передбачає створення будь-якої продукції, не тільки товарів, а ще і послуг. [1,2] В Законі України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» виробництво визначено як діяльність, яка пов'язана з випуском продукції, що включає всі стадії технологічного процесу, а також реалізацію продукції власного виробництва. [3]

Наявність органічного зв'язку між економічною ситуацією в державі та рівнем прибутковості потребує підвищення ефективності використання виробничого потенціалу підприємства. Промислові підприємства України функціонують в складних умовах господарювання. Тому вони, розробляючи управлінські рішення, повинні спрямовувати свої дії на укріплення фінансово-майнового стану та формування стратегічного потенціалу, здатного адаптуватися до несприятливих факторів зовнішнього середовища. Незважаючи на різноманіття факторів за сферами діяльності підприємства, в основі ефективного управління діяльністю лежить індивідуальний набір факторів, які повинні бути в полі зору менеджменту підприємства, оскільки під впливом тих або інших факторів формується виробничий потенціал, а він повинен бути вчасно реалізований для підвищення конкурентоспроможності й стійкого соціально-економічного розвитку підприємства, а якщо ні, то ріст потенціалу характеризує зниження ефективності керування підприємством. Єдність принципів основ організації виробництва дає змогу виділити фактори ефективності за такими основними сферами діяльності підприємства, як економічна, виробнича, організаційна, соціальна, екологічна й правова. Особливістю систематизації факторів ефективності є те, що вони розглядаються у взаємозв'язку з факторами, характерними для ринкової економіки: попит та пропозиція на продукцію й ресурси, доступ до ринку ресурсів і нових технологій.

Основним завданням цієї діяльності є забезпечення випуску основної та супутньої продукції відповідної потребам ринку за номенклатурою та фізичними обсягами на основі оптимального використання виробничих потужностей підприємства.

Залежно від спеціалізації, розмірів підприємства, а також особливостей типу ринкової структури підприємствам різних галузей притаманні специфічні форми організації виробничої діяльності або типи виробництва.

У свою чергу, тип виробництва багато у чому визначає форми організаційної та виробничої структур підприємства.

Тип виробництва - це певна форма організації виробничої діяльності підприємства, що визначає діапазон номенклатури продукції, виробничі потужності підприємства, тип виробничого процесу, структуру виробничого циклу та спосіб організації технологічного циклу.

Типи виробництва бувають - одиничний або індивідуальний, серійний, масовий. Одиничний тип виробництва використовують на підприємствах, що виготовляють складні вироби з тривалим життєвим циклом та які не орієнтовані на масового споживача.

Такий тип виробництва властивий підприємствам, що виготовляють продукцію різного рівня складності, з тривалим та нетривалим життєвим циклом, а також орієнтовані на усілякі групи споживачів.

Масовий тип виробництва застосовується на підприємствах, що виготовляють просту продукцію з нетривалим життєвим циклом, орієнтовану на масове споживання.

Об'єктом організації виробництва є визначене виробництво. Таке виробництво відбувається в межах певного виробничого процесу на підприємстві та може існувати в різних організаційно-правових формах.

Загалом сутність організації виробництва полягає в об'єднанні та забезпеченні взаємодії, встановленні необхідних взаємозв'язків всіх елементів виробничого процесу на підприємстві та узгодження дій всіх учасників виробництва для досягнення певної мети [6].

Потрібна участь багатьох елементів при здійсненні виробничої діяльності, вони повинні мати певні характеристики, певну спрямованість дій, перебувати в певних пропорціях, функціонувати в певних умовах, а їхній стан та зміни не можуть бути некерованими, хаотичними, оскільки це не приведе до запланованого результату. Можна стверджувати, що організація створює систему, яка потім сама створює новий результат внаслідок своєї діяльності та стає необхідним елементом для функціонування такої системи. А будучи елементом системи виробництва, вона набуває всіх ознак, властивих тій самій системі.

Із зміною систем господарювання в суспільстві змінюються погляди на організацію виробництва, що об'єктивно зумовлюється зміною цілей виробництва. Так, з переходом до ринкових відносин цілі виробництва матеріальних благ змістилися в бік задоволення потреб споживачів. Такі цілі поставили відповідні вимоги до організації виробництва. І хоча сутність організації не змінилася, однак основні характеристики та параметри конкретних організаційних явищ та процесів зазнали значних змін. Орієнтація на ринок вимагає більшої динамічності виробничих процесів у плані переорієнтації на нові види продукції. Зростання конкуренції ставить нові завдання, зокрема щодо якості продукції, рівня витрат на виробництво, строків виробництва, гнучкості цінової політики тощо.

Найточнішим є системний підхід, згідно з яким організація виробництва - це сукупність взаємопов'язаних видів діяльності та практичних дій, які спрямовані на створення або вдосконалення наявних систем підприємства з виробництва продукції, робіт, послуг.

Організаційний вплив здійснюється на елементи виробництва - предмети праці, знаряддя праці та трудові ресурси, які є передумовою виробництва. Залежно від цілей підприємства та його особливостей ці елементи по-різному впливають на ефективність його функціонування, оскільки так само зазнають впливу інших факторів. На працівників значною мірою впливають фізіологічні, психологічні, гігієнічні та інші фактори, що

визначають умови праці, соціальні та мотиваційні умови, рівень освіти тощо. Знаряддя праці визначаються характером виробничого процесу, типом, видом та формою його організації.

Основою виробничої діяльності підприємства є його організаційний початок, який має забезпечити пристосування підприємства до вимог споживачів щодо якісних властивостей продукції та ціни з мінімальними витратами. В сучасних умовах господарювання саме ринкові фактори є визначальними з точки зору вибору організації виробничої діяльності, адже якісні і кількісні характеристики продукції та самого процесу виробництва залежать, передусім, від вимог, які пред'являє до них ринок. [7]

Завдання виробничої діяльності передбачають максимально можливий обсяг виробництва і продажу продукції заданого асортименту, потрібної якості у визначені терміни при найкращому використанні виробничого потенціалу, сприятливих умов зовнішньоекономічного середовища, досягнень науки і техніки для стійкого насичення ринку конкурентоспроможною продукцією та досягнення високих фінансових результатів [8].

Узагальнюючи викладені аспекти та форми прояву виробничої діяльності, можна зазначити, що виробнича діяльність підприємства - це певний вид його господарської діяльності, направлений на організацію та здійснення у просторі та часі процесу створення економічних благ.

Ефективний розвиток підприємств передбачає використання виробничих ресурсів у найбільш ефективній їх комбінації. Ефективність діяльності підприємства може бути окреслена впливом певної сукупності факторів середовища його функціонування. Фактори формування та розвитку підприємства діляться на дві великі групи - на внутрішні та зовнішні.

Внутрішні чинники мають ґрунтуватися на визначенні та формуванні системи ресурсного забезпечення діяльності підприємства. Факторами внутрішнього середовища підприємство може ефективно управляти, тобто це чинники самого підприємства, що складаються із процесів забезпечення

діяльності та управління, а чинники, що належать до зовнішнього середовища, підприємство може використовувати у процесі розробки стратегії розвитку та освоєння нових ринків, до них можна віднести макрота мікрооточення підприємства [9].

Макросередовище охоплює матеріально-технічні й економічні умови, суспільні відносини та інші чинники, що впливають на діяльність підприємства опосередковано. До них належать демографічні, економічні, політичні та інші чинники, що постійно змінюються та є джерелом постійного занепокоєння для фірми.

Макросередовище - це середовище прямого впливу на підприємство, фактори якого зазвичай не впливають на підприємство так само помітно, як фактори мікросередовища, до них належать постачальники, посередники, конкуренти, споживачі тощо.

У макросередовищі підприємства діє значно більша кількість чинників, ніж у мікросередовищі. Їм властива багатоваріантність, невизначеність та непередбачуваність наслідків. Мінливе зовнішнє середовище є областю постійного занепокоєння для підприємств. Дослідження факторів зовнішнього середовища макрорівня доцільно проводити за групами: постачальники, споживачі, формування попиту. Виділені напрями є універсальними для всіх підприємств, проте дозволять урахувати специфічні особливості притаманні саме підприємству, що досліджується.

В окремих літературних джерелах зовнішнє середовище поділяють на фактори загального оточення (чинники опосередкованого впливу або чинники непрямої дії) та оперативне середовище (чинники прямої дії). [17] Проте для дослідження факторів впливу зовнішнього середовища потрібно використовувати методику, яка дозволить врахувати наявні проблеми галузі державного, економічного, технологічного, інноваційного характеру та багатогранність діяльності підприємств.

Термін «ефективність» (від лат. *efficientia*) є похідним від терміну «ефект», що в перекладі означає виконання, результат певної причини або

дії. Але сам по собі ефект не дає відповіді на запитання: якою ціною одержаний цей результат. Тому категорію ефективності можна вимірювати як співвідношення між результатом та витратами (ресурсами), що його зумовили. [10]

Під час визначення економічної ефективності ресурси та результати можуть мати як вартісну, так і натуральну форму. Ресурси в розрахунках можуть братися як сукупні або ж як окремі елементи. В процесі розрахунку ефективності залежно від поставленої мети можливо використовувати різні види кінцевих результатів, які між собою відрізняються за економічним змістом. Таким чином, економічна ефективність може мати різні форми прояву. [11]

Головною метою оцінки ефективності діяльності підприємства є виявлення можливості його подальшого розвитку, визначеного за результатами повного аналізу фінансово-господарської діяльності. Тому найважливішим завданням функціонування сучасного підприємства є підвищення ефективності його фінансово-господарської діяльності за рахунок оптимізації використання його внутрішніх резервів та системне розроблення шляхів підвищення ефективності діяльності. Під шляхами підвищення ефективності діяльності підприємства розуміють сукупність конкретних заходів щодо покращення організації виробництва [12].

Одним з основних напрямів підвищення ефективності фінансово - господарської діяльності підприємства є ресурсний, який базується на необхідності проведення детального аналізу використання наявних ресурсів та живої праці. Другим напрямом є організаційний, відповідно до якого проводиться пошук нових можливих шляхів удосконалення системи управління та підвищення ефективності тих процесів, що здійснюються на підприємстві. Третім напрямом підвищення фінансово-господарської діяльності підприємства виступає технологічний, який передбачає запровадження у процеси виробництва сучасної техніки та технологій, а також розв'язання організаційно -правових питань.

Напрями підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства

Напрямок	Характеристика
Ресурсний	Використання оборотних засобів Використання основних засобів Ефективність
Організаційний	Організаційно-правова структура управління Організація виробничо-господарської діяльності на
Технологічний	Упровадження сучасних досягнень у сфері техніки і технології Удосконалення наявної техніки і

Практика показує, що ті підприємства, які почали використовувати сучасні методи аналізу ефективності своєї діяльності, піднялися на значно вищі рівні та оптимізували свою діяльність, така тенденція більш яскраво виражена у досвіді іноземних держав таких як: США, Німеччина, Франція, Великобританія. Головна причина застосування даних підходів у перерахованих країнах є їх результативність, яка поєднана з можливістю навиків правильно застосувати та приймати рішення самим підприємством. Однак з розвитком підприємницької діяльності, система методів оцінки діяльності ефективності постійно оновлюється, з'являються більш новіші, ефективні, складніші методи, внаслідок чого виникає нагальна потреба щодо їх класифікації, в залежності від значення їх розрахунку. Показники діяльності можна згрупувати наступним чином, а саме [14]:

- показники залишкового прибутку;
- показники грошових потоків;
- показники, які сформовані на ринкових оцінках;
- показники зростання.

Перераховані вище групи показників не є широко використовуваними у практиці вітчизняних підприємств. Використання даних показників у вітчизняній практиці має певні перешкоди, а саме [15]:

- проблематичність збору інформації;
- недостатній рівень кваліфікації працівників, які здійснюють розрахунок даних показників;

- нечітка методика щодо здійснення розрахунків сучасних показників.

Не зважаючи на наведені бар'єри щодо використання нової методики оцінки проведення показників, вітчизняні підприємства все ж таки намагаються використовувати нову методику проведення оцінювання, але порівнявши результати вітчизняних підприємств із зарубіжними підприємствами, досягнення не є досить високими. Використання нових, сучасних методів оцінки має як свої переваги, так і недоліки.

До переваг можна віднести наступне:

- при використанні сучасних методів аналізу ефективності діяльності функціонування підприємства, враховується досить великий спектр параметрів, які оцінюються;

- при використанні наведених методів краще стає зрозумілою специфіка діяльності функціонування підприємства;

- приділяється значна важливість як фінансовим, так і не фінансовим показникам;

- спостерігається кількісна і якісна узгодженість між різними показниками, що дає змогу більш цілісно визначити ефективність діяльності підприємства.

До недоліків можна віднести:

- отримані показники є загальними, а тому не вказують керівництву на конкретні недоліки;

- більша частина даних методів показують недостатність даних фінансової звітності;

- розрахованих показників замало для того, щоб прийняти важливе стратегічне рішення. [16]

У сучасних ринкових умовах необхідність управління ефективністю на підприємствах України визначається багатьма причинами, серед яких слід

назвати невизначеність майбутнього, ризики, координуючу роль плану та оптимізацію екологічних наслідків, а також потребу у фінансових ресурсах. З метою побудови моделі формування стратегії підприємства проаналізуємо фактори зовнішнього та внутрішнього оточення. Так фактори зовнішнього впливу доцільно поділяти на фактори макросередовища (економічні, політичні фактори та фактори державного регулювання), галузевого та конкурентного оточення підприємства. Фактори внутрішнього впливу націлені на визначення ступеня відповідності майбутньої стратегії розвитку промислового підприємства і досягнення стратегічних цілей згідно з кожним функціональним напрямом діяльності: загального управління, економіки та фінансів, дослідження та технологічних розробок, виробництва, маркетингу та збуту, управління персоналом.

Виокремлення та оцінка факторів зовнішнього середовища та внутрішнього впливу дає змогу визначити процес управління ефективністю підприємства, обґрунтувати організаційно-економічні передумови розробки стратегії діяльності. Управління ефективністю роботи підприємства передбачає урахування основних положень теорії максимізації прибутку. Підприємство повинно працювати таким чином, щоб забезпечити максимальний дохід його власникам. У рамках традиційної неокласичної економічної моделі передбачається, що будь-яке підприємство існує для того, щоб максимізувати прибуток у довгостроковій перспективі. При цьому як орієнтир розглядається прибуток середній для галузі або той прибуток, що об'єктивно задовольняє власників.

Підвищення результативності виробничого потенціалу спрямоване на пошук шляхів більш ефективного його використання. Аналіз його складових та динаміки стає все більш актуальним, а сама ця проблема набуває народногосподарської значущості. Економіка країни потребує структурної перебудови, значної уваги до процесів підвищення ефективності виробничої діяльності, розвитку внутрішнього ринку та експортно-орієнтованої діяльності.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «СУМИ-ГУМА»

2.3. Загальна характеристика господарської діяльності досліджуваного підприємства

ТОВ «Суми-гума» на сьогоднішній день воно займає одну з провідних позицію на ринку гумових виробів України. Підприємство виробляє більше 4 тис. найменувань продукції з гуми, латексу, силікону, ПВХ, ТЕП та пластмаси для всіх галузей промисловості та народного господарства.

Асортимент продукції нараховує значну кількість як формових виробів: техпластини, кільця, манжети, сходинок, різні вироби побутового та сільськогосподарського призначення, так і неформових: ущільнювачі, профілі, прокладки, прогумовані полотна, трубки, шнури та ін. Також «Суми-гума» пропонує широкий асортимент продукції медичного призначення та товарів для дітей.

Основне виробництво налічує 3 виробничі цехи (з різними ділянками виробництва), кожен з яких має самостійний технологічний процес та виробляє свій асортимент гумотехнічних виробів. Виробничі цехи укомплектовані найкращим сучасним обладнанням.

На підприємстві «Суми-гума» існує велика кількість екструдерів. Гумові ущільнювачі виготовляються з сумішей як чорного кольору, так і кольорових. Основні типи полімерів (каучуку): EPDM, NBR, SBR і багато інших. На виробництві діють три сучасні лінії безперервної вулканізації німецької фірми «Rubicon» для виготовлення виробів з гуми, силікону, ТЕП і ПВХ.

Контроль геометричних розмірів всіх неформових виробів здійснюється за допомогою проектора «Montech» (Німеччина), а нанесення на профілі технічної інформації про виріб - за допомогою принтера «Leibinger» (Німеччина - Польща).

«Суми-гума» щомісяця освоює виробництво понад 30-ти нових

неформових виробів (ущільнювачів), які використовуються в різних галузях промисловості: будівництві, сільському господарстві, автомобільній промисловості, побуті і т.д. Виробничі потужності дозволяють виробляти до 1 тис. тонн ущільнювачів на рік.

Формові вироби виготовляють за допомогою прес-форм методом прямого формування або лиття під тиском в прес-форму.

У своїй роботі «Суми-гума» використовує понад 40 пресів різних видів: «компресійні», «вакуумні», «ливарні». Підприємство має можливість виробляти більше 2 тис. тонн формових виробів на рік.

Латексна ділянка має свою підготовчу ділянку, де з натурального латексу готуються суміші із заданими параметрами для подальшого умочування виробів різних форм.

У робочому стані знаходяться 10 термопласт-автоматів, як вітчизняного виробництва, так і від азійських виробників.

Використовуються прес-форми холодноканальні та гарячоканальні з об'ємом упорскування від 63 см³ до 125 см³. На ротаційних машинах виробляються балонні вироби різної форми з ПВХ.

Виготовленням оснастки на підприємстві займається ділянка виробництва і ремонту оснастки, яка виготовляє прес-форми будь-якої складності і конфігурації за технічними параметрами замовника. На ділянці працюють електроерозійні верстати. Діаметр дроту верстата від 0,25 мм. Дане обладнання дозволяє виготовляти деталі розміром до 300 мм, висотою - від 0,5 мм до 180 мм. Максимальна вага деталі - до 50 кг.

ТОВ «Суми-гума» - підприємство повного циклу, що дозволяє надавати послуги виробництва виробів, починаючи від розробки суміші та проектування оснастки до їх виготовлення.

На підприємстві розроблені та установлені чітка організаційна структура (рис. 2.1), положення щодо структурних підрозділів, виявлені задачі щодо їх діяльності, поділена відповідальність та обов'язки керівників [3 0].

Негативні риси:

- відсутність стимулювання ініціативи;
- громіздкість структури та низький рівень реагування на зміни;
- ускладнення горизонтальних відносин, тому що кожний функціональний підрозділ має специфічну мету;
- неможливість виготовлення продукції, що має іншу технологію, або орієнтована на інший ринок, іншого споживача.

Поділ обов'язків у кожному окремому відділі регулюється посадовими інструкціями на кожного працівника. Розглянемо основні функції кожного підрозділу [31]. Організаційна структура підприємства представлена на рис. 2.1.

Генеральний директор - виявлення шляхів та методів здійснення задач по виготовленню продукції. Забезпечення отримання необхідних матеріально - технічних ресурсів, організація роботи на виробництві, організація виготовлення продукції необхідної якості та потрібної номенклатури, керівництво впровадженням нової техніки, технології та модернізації виробничих процесів, виявлення напрямку витрат фінансових засобів підприємства. Загальне управління роботою всіх підрозділів підприємства та ростом ефективності підприємства з максимальним використанням виробничих потужностей при найменших витратах.

Безпосередньо генеральному директору підпорядковуються:

- головний інженер,
- директор з маркетингу, збуту та розвитку,
- директор з матеріально-технічного забезпечення,
- штаб, кожний відділ якого підпорядковується лише голові правління (бухгалтерія, планово-економічний відділ, відділ кадрів, юрист).

Головний інженер (зам. голови правління) - організація технічного розвитку підприємства, забезпечення впровадження досягнень науково - технічного прогресу, техніки, технології, автоматизації та механізації виробничих процесів для виготовлення високоякісної та довговічної

продукції. Організація конструкторського та технологічного забезпечення виробництва, ремонтного та технічного обслуговування устаткування. Координація роботи всіх служб підприємства з функціонування системи.

Під керівництвом головного інженера знаходяться:

- розрахунково-конструкторське бюро, в склад якого входять інженерно- конструкторський відділ, проектно-технологічний відділ, науково- дослідницький відділ, науково-дослідницька лабораторія;

- дослідницький завод, в склад якого входять цеха і виробничі дільниці;

- випробувальний полігон, в склад якого входять випробувальні дільниці і лабораторія.

Інженерно-конструкторський відділ - конструкторська підготовка виробництва, розробка та впровадження прогресивних технологічних процесів, видів устаткування, засобів автоматизації та механізації.

Директор з маркетингу, збуту та розвитку - забезпечення досліджень ринку, збуту продукції, управління зовнішньоекономічною діяльністю.

Директору з маркетингу, збуту та розвитку підпорядковуються: відділ маркетингу та логістики, відділ ЗЕД, відділ технічного контролю (ВТК).

Відділ технічного контролю (ВТК) - запобігає випуску підприємством продукції, що не відповідає існуючим вимогам стандартів та технічних умов. Виявлення необхідних методів та контроль виконання вимог нормативно - технічної документації на всіх стадіях виробництва продукції з метою забезпечення необхідної якості.

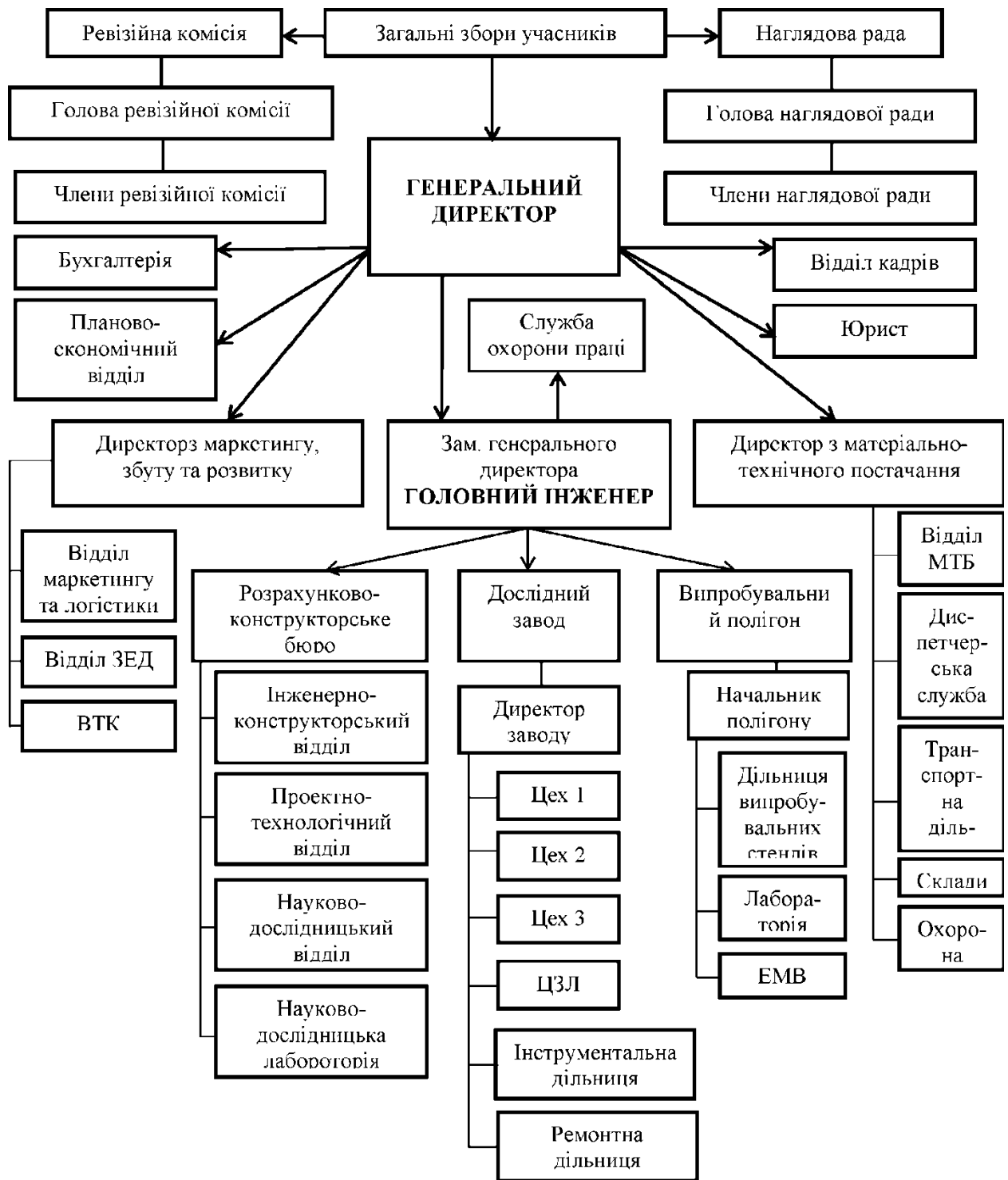

Рисунок 2.1 - Організаційна структура управління ТОВ «Суми-гума»

Директор з матеріально-технічного забезпечення - забезпечення матеріально-технічного постачання товарно-матеріальних цінностей для випуску якісної продукції, що відповідає технологічним умовам, та реалізація готової продукції. Організація транспортування та зберігання

матеріалів, готової продукції згідно з вимогами системи якості. Організація роботи складського господарства, забезпечення кількісної та якісної цілісності матеріальних ресурсів та готової продукції.

Інформація про обсяги виробництва та реалізації продукції наведена в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Обсяги виробництва та реалізації основних видів продукції ТОВ «Суми-гума» за 2021 р.

№ за п/п	Основні види продукції	Обсяг виробництва		Обсяг реалізованої продукції	
		у грошовій формі (тис. рн.)	у відсотках до всієї виробленої продукції	у грошовій формі (тис. грн.)	у відсотках до всієї реалізованої продукції
1	Вироби з силікону	1341,1	1,0	1551,9	1,1
2	Гумотехнічні вироби	18443,7	13,3	19338,6	13,5
3	Діелектрика	5174	3,7	7767,3	5,4
4	Медичні вироби	57282	41,4	59267,1	41,5
5	Пробки медичні	37749,8	27,3	36056,7	25,3
6	Товари для дітей	16913,7	12,2	16990	11,9
7	Товари для нафтогазової галузі	187,5	0,1	1107,6	0,8
8	Товари для спорту та відпочинку	45,3	0,0	81,4	0,1
9	Товари побутового призначення	1153,1	0,8	608,6	0,4

Отже, основними прибутковими видами продукції є медичні вироби та пробки медичні, обсяг реалізованої продукції відповідно 59267,1 тис. грн. та 36056,7 тис. грн., а продукція яка займає найменшу частку в обсязі реалізації - це товари для спорту та відпочинку - 81, 4 тис. грн.

Інформація про собівартість реалізованої продукції наведена в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Структура собівартості реалізованої продукції ТОВ «Суми-гума» за 2021 р.

№ з/п	Склад витрат	Відсоток від загальної собівартості реалізованої продукції, %
1	Матеріальні затрати	50,9
2	Витрати на оплату праці	17,6
3	Відрахування на соціальні заходи	3,9
4	Амортизація	19,3
5	Інші операційні витрати	8,3

Із табл. 2.2, видно, що найвищий відсоток від загальної собівартості реалізованої продукції 50,9% - це матеріальні затрати, витрати на оплату праці та амортизація відповідно 17,6% та 19,3%, інші операційні витрати - 8,3%, а зовсім мінімальний відсоток мають - відрахування на соціальні заходи, які складають 3,9%.

2.2. Аналіз фінансово-економічного стану ТОВ «Суми-гума»

Фінансовий стан підприємства - це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення й використання фінансових ресурсів. Головною метою фінансової діяльності підприємства є отримання прибутків шляхом збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції, нарощування власного капіталу й забезпечення стійкого фінансового стану. Для цього необхідно постійно підтримувати платоспроможність і рентабельність підприємства, а також оптимальну структуру активу та пасиву балансу.

Аналіз формується на основі порівняння попередніх років та звітного 2021 року. Дані представлені у вигляді табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз основних показників фінансової звітності підприємства ТОВ «Суми-гума», (тис. грн)

Найменування показника	Показники фінансової звітності			Відхилення			
				Абсолютне		Відносне, %	
	2020р.	2021р.	2021р.	2021/2020	2021/2021	2021/2020	2021/2021
1	2	3	4	5	6	7	8
Власний капітал	19004	20106	22021	1102	1915	5,8	9,5
Сукупний	22111	23211	27083	1100	3872	5	16,7
Вартість основних фондів	14888	15125	15350	237	225	1,6	1,5
Вартість оборотних активів	7223	8086	11773	863	3687	11,9	45,6
Середньооблікова чисельність персоналу, чол.	370	378	375	8	-3	2,2	-0,8
Витрати на збут	8042	7795	8968	-247	1173	-3,1	15
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	49073	42173	66880	-6900	24707	-14,1	58,6
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	138306	105462	151504	-32844	46042	-23,7	43,7
Прибуток	3399	1964	3104	-1435	1140	-42,2	58
Чистий прибуток	2787	1610	2545	-1177	935	-41,7	56,8

Дані таблиці показують спад обох показників, чистого доходу на 23,75% та чистого прибутку на 41,7% в 2021 році, порівняно з 2020 роком, коли чистий дохід складав - 138306 тис. грн., а чистий прибуток - 2787 тис. грн. В 2021 році чистий прибуток виріс на 56,8 % - до 2545 тис. грн., а чистий дохід збільшився на 43,66 % - до 151504 тис. грн., що говорить про

позитивну динаміку ТОВ «Суми-гума» за підсумками 2021 року.

Після вищенаведених розрахунків показників проаналізуємо зміни, які відбулись протягом досліджуваного періоду в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Динаміка показників ліквідності ТОВ «Суми-гума» »

Найменування показника	Значення показників			Відхилення			
				Абсолютне		Відносне, %	
	2019р.	2020р.	2021р.	2020/2019	2021/2020	2020/2019	2021/2020
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,064	0,052	0,038	-0,01	-0,01	-18,75	-26,92
Коефіцієнт поточної ліквідності	2,32	2,6	2,330	0,28	-0,27	12,07	-10,38
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,74	1,01	0,810	0,27	-0,20	36,49	-19,80

Результати аналізу показали, що коефіцієнт абсолютної ліквідності зменшується і має значно менше значення за нормативне, що загалом є негативною тенденцією, але в умовах постійно зростаючої інфляції підприємству не доцільно нарощувати та зберігати грошові кошти на рахунках. Показники поточної та швидкої ліквідності зростають, не зважаючи на спад 2020 р., та їх значення стабільно перевищують нормативні значення. Отже можна визнати, що підприємство має ліквідний баланс і має можливості покривати зобов'язання в короткостроковій перспективі.

Оцінку ділової активності доцільно проводити за показниками оборотності:

- коефіцієнт оборотності сукупного капіталу підприємства за звітний період, який визначається як відношення чистої виручки від реалізації продукції до середньорічної вартості сукупного капіталу. Ріст цього показника в динаміці свідчить про поліпшення використання капіталу на підприємстві;

- коефіцієнт оборотності власного капіталу підприємства за звітний період, який розраховується як відношення чистої виручки від реалізації продукції до середньорічної вартості власного капіталу. Ріст значення показника в динаміці означає підвищення ефективності використання власного капіталу;

- коефіцієнт оборотності позикових коштів підприємства за звітний період, який розраховується як відношення чистої виручки від реалізації продукції до середньорічної вартості позикового капіталу.

Критерієм оцінки ефективності використання оборотних коштів служить фактор часу: чим швидше перетворюються оборотні кошти з однієї форми в іншу, тобто чим вище так звана оборотність оборотних коштів, тим вище ефективність господарювання. Оборотність оборотних коштів - це процес перетворення авансованих грошових коштів у матеріально-речову форму, проходження ними виробничої сфери в цій формі і подальшого перетворення в грошову форму після збуту продукції.

Результати аналізу даних, які наведено в табл. 2.5 показали, що:

- коефіцієнт оборотності сукупного і власного капіталу зменшилися, не зважаючи на зростання в 2021 р. у порівнянні з 2020 р., а оборотність позикового капіталу стабільно знижується, що свідчить про погіршення стану використання капіталу на підприємстві.

Для аналізу фінансової стійкості використаємо наступні показники:

1) коефіцієнт фінансової автономії, який характеризує частку власних коштів підприємства в загальній сумі коштів, авансованих у його діяльність.

Нормативне мінімальне значення коефіцієнта автономії орієнтовано оцінюється на рівні 0,6, що припускає забезпеченість позикових коштів власними, тобто, реалізувавши майно, сформоване із власних джерел, підприємство зможе погасити зобов'язання.

Аналіз оборотності оборотних активів наведено в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Аналіз показників оборотності оборотних активів ТОВ «Суми-гума»

Показник	2019р.	2020р.	2021р.	Відхилення			
				Абсолютне		Відносне, %	
				2020/ 2019	2021/ 2020	2020/ 2019	2021/ 2020
1	3	4	5	6	7	9	10
Коефіцієнт оборотності сукупного капіталу підприємства за звітний	6,3	4,5	5,6	-1,8	1,1	-28,6	24,4
Коефіцієнт оборотності власного капіталу підприємства	7,3	5,3	6,9	-2	1,6	-27,4	30,2
Коефіцієнт оборотності позикових коштів підприємства	44,5	34	30	-10,5	-4	-31,7	-11,8

2) коефіцієнт маневреності власних коштів, який характеризує ступінь мобільності використання власного капіталу, нормативне значення якого 0,35.

3) коефіцієнт фінансового ризику (коефіцієнт співвідношення позикового капіталу й власного)

Нормативне мінімальне значення коефіцієнта фінансового ризику має бути менше 0,6.

Динаміка показників фінансової стійкості наведена в табл. 2.6.

Результати аналізу показали, що коефіцієнт фінансової автономії стабільно зменшується, але його значення не суттєво перевищує нормативний обсяг. Коефіцієнт маневреності щорічно має позитивну тенденцію до зростання проте не відповідає нормативному значенню, що свідчить про недостатнє покриття оборотних активів власними коштами. Коефіцієнт фінансового ризику зріс, але свідчить про значне перевищення

(майже у 4 рази) обсягу власного капіталу над позиковим.

Таблиця 2.6

Аналіз показників фінансової стійкості ТОВ «Суми-гума»

Найменування показника	Значення показників			Відхилення			
	2019р.	2020р.	2021р.	Абсолютне		Відносне, %	
				2020/	2021/	2020/	2021/
1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт фінансової автономії	0,86	0,87	0,81	0,01	-0,06	1,16	-6,90
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,22	0,25	0,31	0,03	0,06	13,64	24,00
Коефіцієнт фінансового ризику	0,163	0,154	0,23	-0,01	0,08	-5,52	49,35

Отже, можна визнати, що підприємство має високий рівень фінансової незалежності й у довгостроковій перспективі може забезпечувати розвиток за рахунок власного капіталу.

Отже аналіз фінансового стану підприємства показав, що:

- використання капіталу та оборотних коштів на підприємстві погіршилося;
- динаміка показників платоспроможності та ліквідності активів свідчить про ліквідність активів, оскільки показники мають значення, що стабільно перевищують нормативні;
- динаміка показників структури капіталу (фінансової стійкості) свідчить про високий рівень залежності від позикових коштів.

Отже, підприємство має можливості для фінансування свого розвитку, але низька ефективність використання наявних ресурсів у поточному періоді може призвести до втрати фінансової стабільності в майбутньому. В цілому фінансово-економічний стан підприємства на належному рівні.

2.3. Оцінка ефективності виробничої діяльності суб'єкта господарювання

Процес виробництва на будь-якому підприємстві здійснюється при певній взаємодії трьох визначальних його чинників: персоналу (робочої сили), засобів праці та предметів праці. Використовуючи наявні засоби виробництва, персонал продукує суспільно корисну продукцію або робить виробничі і побутові послуги.

Це означає, що, з одного боку, мають місце витрати живої і уречевленої праці, а з другого, - результати виробництва. Останні залежать від масштабів застосовуваних засобів виробництва, кадрового потенціалу та рівня їх використання.

Ефективність виробництва являє собою комплексне відбиття кінцевих результатів використання засобів виробництва і робочої сили за певний проміжок часу (у зарубіжних країнах з розвинутою ринковою економікою для окреслення результативності господарювання використовують інший термін - продуктивність системи виробництва і обслуговування, під якою розуміють ефективне використання ресурсів (праці, капіталу, землі, матеріалів, енергії, інформації) при виробництві різноманітних товарів та послуг. Отже, ефективність виробництва і продуктивність системи - це практично терміни- синоніми, які характеризують одні й ті ж результативні процеси.

Показники ефективності дозволяють оцінити та обґрунтувати вибір ресурсів для досягнення конкретних цілей та допомагають зробити вибір напрямів розвитку діяльності конкретного підприємства. Обрані показники дають можливість обґрунтувати рішення з удосконалювання окремих компонентів виробничих процесів.

Рентабельність, як відносний показник прибутковості підприємства, - основний показник ефективності діяльності підприємства. Адже, щоб зробити висновок про рівень ефективності господарювання, отриманий

прибуток необхідно порівняти з понесеними витратами або активами, які забезпечують підприємницьку діяльність.

Завдяки показникам рентабельності, що охарактеризовані в 1 розділі, можна оцінити ефективність всіх видів ресурсів підприємства, політику ціноутворення, ефективність формування прибутку. Тобто, комплексна оцінка ефективності діяльності підприємства дозволяє виявити фактори впливу на неї, проаналізувати адекватність прийнятих управлінських рішень та дає змогу коригувати процес управління ефективністю.

Результати аналізу, що наведено в табл. 2.7 показали, що всі показники рентабельності, крім показника рентабельності діяльності, зменшилися в 2020 р. у порівнянні з 2019 р. і зросли в 2021 р. у порівнянні з 2020 р., але в 2021 р. не зважаючи на позитивну тенденцію підприємство не змогло досягти результатів 2019 р. Показник рентабельності діяльності стабільно зменшується, що відображає негативний вплив високих темпів зростання собівартості.

Таблиця 2.7

Аналіз показників рентабельності ТОВ «Суми-гума»

Показник	2019р.	2020р.	2021р.	Відхилення			
				Абсолютне		Відносне, %	
				2020/ 2019	2021/ 2020	2020/ 2019	2021/ 2020
1	3	4	5	6	7	9	10
Рентабельність активів, %	12,3	6,8	9,2	-5,5	2,4	-44,7	35,3
Рентабельність власного капіталу, %	14,4	7,9	11,3	-6,5	3,4	-45,1	43,0
Рентабельність діяльності, %	5,6	3,8	3,7	-1,8	-0,1	-32,1	-2,6
Рентабельність продажів, %	1,97	1,51	1,65	-0,46	0,14	-23,4	9,3
Рентабельність основних фондів, %	18,3	10,5	16,3	-7,8	5,8	-42,6	55,2

Коефіцієнт оборотності оборотних активів та коефіцієнт завантаження оборотних активів - відображає кількість оборотів, що здійснюються оборотними активами в плановому періоді та наскільки ефективно вони

використовуються при відтворенні виробничих процесів на підприємстві.

Прискорення оборотності оборотних коштів означає зменшення потреби в них і тому є одним з найважливіших завдань підприємства.

Аналіз показників оборотності оборотних коштів та завантаження оборотних коштів наведено у табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Аналіз показників оборотності оборотних коштів та завантаження оборотних коштів ТОВ «Суми-гума»

Показник	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Відхилення			
				Абсолютне		Відносне, %	
				2020/ 2019	2021/ 2020	2020/ 2019	2021/ 2020
Коефіцієнт оборотності оборотних	19,1	13	12,9	-6,1	-0,1	-31,9	-0,8
Коефіцієнт завантаження оборотних	0,052	0,077	0,078	0,025	0,001	48,1	1,3

З проведеного аналізу можемо спостерігати, що оборотність оборотних активів стабільно зменшується, а коефіцієнт навантаження оборотних активів відповідно зростає, а це свідчить про зменшення темпів обертання оборотних активів й погіршення ефективності використання оборотних активів.

Для забезпечення відтворення основних виробничих засобів важливе значення має вивчення їхнього стану та використання, що є важливим фактором підвищення ефективної діяльності підприємства.

Показники стану й ефективності використання основних засобів можна об'єднати в три групи, які характеризують:

- 1) забезпечення підприємства основними засобами;
- 2) стан основних засобів;
- 3) ефективність використання основних засобів.

До показників, які характеризують забезпеченість підприємства основними засобами, належать: фондомісткість, фондоозброєність та

фондовіддача.

Фондомісткість дає можливість визначити вартість основних засобів на одну гривню виробленої продукції і характеризує забезпеченість підприємства основними засобами. За нормальних умов фондомісткість повинна мати тенденцію до зменшення. Забезпеченість підприємства основними виробничими засобами також визначається рівнем фондоозброєності праці. Останню розраховують як відношення вартості основних виробничих засобів до чисельності працівників підприємства. Збільшення рівня фондоозброєності є позитивним фактором. Фондовіддача є величиною зворотною до фондомісткості. Цей показник дає можливість визначити кількість продукції, виробленої з одиниці основних виробничих фондів. За нормальних умов фондовіддача повинна мати тенденцію до збільшення, а фондомісткість - до зменшення.

Таблиця 2.9

Аналіз показників забезпеченості основними засобами в ТОВ «Суми-гума»

Показник	2019	2020	2021	Відхилення			
				Абсолютне		Відносне, %	
				2020/	2021/	2020/	2021/
				2019	2020	2019	2020
Фондомісткість	0,108	0,143	0,101	0,035	-0,042	32,4	-29,4
Фондоозб роєність	373,8	279	404	-94,8	125	-25,4	44,8
Фондовіддача	9,43	7,03	9,94	-2,4	2,91	-25,5	41,4

Результати аналізу, що наведено в табл. 2.9 показали, що фондомісткість в 2021 р. у порівнянні з 2019 р. знизилася, не зважаючи на зростання в 2020 р., що у цілому можна визнати позитивним моментом, Фондоозброєність має подібну тенденцію, тобто в 2021 р. у порівнянні з 2019 р. вона зросла, не зважаючи на спад в 2020 р., що свідчить про більші темпи зростання вартості основних засобів над темпами зростання чисельності персоналу. Показник фондовіддачі, не зважаючи на зниження в 2020 р. у

порівнянні з 2019 р., в цілому зріс, що можна визнати позитивною динамікою.

Стан основних виробничих засобів характеризують через коефіцієнти оновлення, вибуття (приросту).

Результати аналізу, що наведено в табл. 2.10 показали, що коефіцієнт оновлення за три роки знизився, не зважаючи на невелике зростання в 2021 р. у порівнянні з 2019 р., а це підтверджується зростанням коефіцієнту вибуття та зменшенням коефіцієнту приросту. Такі тенденції свідчать про те, що у аналізованому періоді знижується частка нових фондів стосовно початкового рівня.

Таблиця 2.10

Аналіз руху основних засобів в ТОВ «Суми-гума», тис. грн

Показник	2019р	2020р	2021р	Відхилення			
				Абсолютне		Відносне, %	
				2020/ 2019	2021/ 2020	2020/ 2019	2021/ 2020
Виробничі основні фонди	14445	14888	15125	443	237	3,1	1,6
надійшло	495	288	352	-207	64	-41,8	22,2
вибуло	52	51	127	-1	76	-1,9	149,0
Виробничі основні фонди на кінець року	14888	15125	15350	237	225	1,6	1,5
Коефіцієнт оновлення	0,033	0,019	0,023	-0,014	0,004	-42,4	21,1
Коефіцієнт вибуття	0,0035	0,0034	0,0083	0,001	0,005	-2,9	144,1
Коефіцієнт приросту	0,0343	0,0193	0,0233	-0,015	0,004	-43,7	20,7

Таким чином дослідження показало, що ефективність виробничої діяльності ТОВ «Суми-гума» знаходиться на середньому рівні.

РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ НАПРЯМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «СУМИ-ГУМА»

ТОВ «Суми-гума» має досить великий асортимент товарів, про що свідчить кількість номенклатурних груп на підприємстві. Товарна номенклатура досить насичена, компанія діє в декількох сферах, прагнучи завоювати міцну ринкову позицію.

Проте, варто зазначити, що для раціонального використання виробничих можливостей підприємства необхідно удосконалити асортиментну складову.

Як бачимо з проведених досліджень в розділі 2, собівартість продукції зростає та зменшується дохідність, що свідчить про нераціональну побудову структури асортименту компанії. Для вирішення даної проблеми підприємства для початку визначимо структуру виробництва та реалізації основних видів продукції ТОВ «Суми-гума» за 2021 р. з використанням матриці ABC-аналізу для визначення пріоритетних товарних груп, наведено в табл. 3.1.

Розрахунки показали, що до категорії А, яка є найбільш важливою для результату, відноситься 57 номенклатурних позицій, які посідають 41,9% товарного асортименту. Дана товарна група має найбільший обсяг реалізації продукції - 78%. У категорію В входять 59 номенклатурних позицій, які займають 43,3% сумарною кількості та приносять компанії 14% валового прибутку. Категорія С налічує найменшу кількість номенклатурних позицій, а саме 20, що становить 14,7% від загальної чисельності номенклатурних позицій. Вони гарантують компанії 8% валового прибутку.

Виходячи з результатів проведеного аналізу, можна зазначити, що найбільш перспективним напрямом підвищення збуту є розширення асортименту товарів групи С, так як вони мають найнижчу номенклатурну

насиченість, а також найнижчу дохідність серед всіх виробничих груп товарів.

Таблиця 3.1

АВС-аналіз для визначення пріоритетних товарних груп «Суми-гума»

Категорія	Дохід	реалізації	Номенклатурні категорії		
	тис. грн.	частина, %	Назва	Кількість номенклатурних	частина, %
A	118173,12	78	Вироби медичного призначення, пробки гумові медичні, засоби індивідуального захисту, засоби тактичної	57	41,9
B	21210,56	14	Товари для дітей, товари для дітей ТМ «FlowersofLife», гумові ущільнювачі, промисловість, вироби для сільського господарства, вироби ТЕП та ПВХ, товари	59	43,4
C	12120,32	8	Продукція «Альберт-«Суми-гума» Лтд», продукція для нафтогазової галузі та комунальних господарств, товари для спорту та реабілітації, товари для домашніх тварин.	20	14,7

Маркетингові дослідження підтверджують наявність на ринку платоспроможного попиту на пластикові труби імпортного виробництва VIP - класу» як з боку підприємств промисловості, так і масових споживачів. Попит обумовлений тим, що продукція екологічно чиста, підтверджена сертифікатом якості. Значна ринкова пропозиція на продукцію спонукала ТОВ ««Суми-гума»» шукати інші та нові для себе сегменти ринку поставок шляхом залучення інвестицій у товарній формі. Маркетингові дослідження свідчать, що на ринку попит значно перевищує пропозицію щодо

пластикових труб VIP-класу. Головним чинником, який формує кон'юнктуру ринку, є екологічність, легкість, формостійкість. Це обумовлено можливістю та необхідністю проникнення відповідної продукції в даний сегмент ринку. Асортимент продукції ТОВ «Суми-гума» сформований відповідно попиту, який задовольнятиметься в результаті виконання інвестиційного проекту.

Тому рекомендується розпочати виробництво пластикових труб з застосуванням нових технологій VIP-класу, що не використовуються в Україні.

Проведемо розрахунок витрат на виробництво і реалізацію нового продукту. Усі витрати, пов'язані з використанням сировини та матеріалів, представлено у табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Розрахунок вартості сировини, основних та допоміжних матеріалів

Сировина та матеріали	Витрати на одиницю продукції			Витрати за рік	
	Кількість, т/т	Ціна, грн. за 1 т.	Вартість, грн.	Кількість, т.	Сума, грн.
Сировина:					
Полівінілхлорид	0,25	32000	8000	125	1000000
Основні матеріали:					
Хімічна біла пластівчаста суміш ПВХ свинцевий стабілізатор	0,025	39800	995	12,5	12437,5
Волокнистий наповнювач ПВХ	0,07	15320	1072,4	35	37534
Модифікатор ПВХ	0,06	14640	878,4	30	26352
Краситель	0,017	61220	1040,74	8,5	8846,29
Допоміжні матеріали (10% вартості сировини та основних матеріалів)			1198,65		108516,98
Транспортно-заготівельні витрати (5% вартості сировини та основних)			599,327		54258,49
Всього			13784,5		1247945,3

Наступним етапом буде розрахунок витрат на водопостачання та водовідведення у виробничих цілях. Вода у виробничому процесі буде використовуватись в охолоджуючому вакуум-сампері.

Кількість води необхідна для охолодження труб в день складає 15 м³, тому при розрахунках на 1 рік використання водоресурсів складатиме 5400 тис. м³. Вартість 1 м³ води для підприємств становить 16,98 грн, витрати за цим напрямком складатимуть:

$$5400 \times 16,98 = 91\,692 \text{ (грн/рік)}$$

Вартість витрат електроенергії на виробництво продукції розраховано у табл. 3.5.

Таблиця 3.5

Розрахунок потреби в електроенергії на технологічні цілі

Обладнання	Потужність, кВт/год	Кількість, од	Коефіцієнт попиту	Загальна потужність обладнання, кВт/год	Річний фонд робочого часу підприємства,	Загальні витрати електроенергії, кВт/рік
Змішувальна установка	40	1	0,9	36	7920	285120
Екструзійна лінія	25	1	0,9	22,5	7920	178200
Вакуумний загрузчик	20	1	0,7	14	7920	110880
Екструдер	25	1	0,9	22,5	7920	178200
Охолоджуючий вакуум- сампер	10	1	0,9	9	7920	71280
Витяжний пристрій	30	1	0,9	27	7920	213840
Розпилювальна машина	20	1	0,9	18	7920	142560
Муфтова установка	25	1	0,7	17,5	7920	138600
Зберігальна ємність силос	5	1	0,9	4,5	7920	35640
Всього	200	9		171	71280	1354320

Ціна 1 кВт електроенергії для підприємства складає 1,4 грн, вартість річних енерговитрат складатиме:

$$1354320 \times 1,4 = 1\,896\,048 \text{ (грн/рік)}$$

Далі проводимо розрахунок фонду оплати праці виробничого персоналу підприємства та нарахування на нього ЄСВ. Розрахунки проведено у табл. 3.6.

Таблиця 3.6

Фонд оплати праці виробничого персоналу та відрахування

Посада	К-сть працівників на	Тарифна ставка, грн	К-сть відпрацьованих	К-сть відпрацьованих годин за рік	Всього тарифний фонд, грн	Тарифний фонд з доплатами (20%), грн	Нарахування ЄСВ, грн
Інженер виробничої лінії	3	86,42	8	1944	504000	604800	133056
Головний інженер	3	111,11	8	1944	648000	777600	171072
Вантажник	6	49,38	8	1944	576000	691200	152064
Спеціаліст на муфті	6	74,07	8	1944	864000	1036800	228096
Всього					2592000	3110400	684288

Наступним кроком є складання загального кошторис, який включатиме в себе статті витрат та їхню частку при розподілі по підприємству при визначенні частки витрат на виробництво нової продукції. В подальшому дослідженні наявні витрати будуть відображення в калькуляції собівартості нової продукції. Даний кошторис наведено в табл. 3.7.

Таблиця 3.7

Кошторис загальних витрат по виробничому підрозділі

Види витрат	Сума за рік, грн.	Коефіцієнт відповідності до аналізованого виробничого процесу	Сума витрат з урахуванням частки в обсязі виробництва, грн.
Загальновиробничі	5364082	0,024	128738,0
Адміністративні	6209184		149020,4
Витрати на збут	3042910		73029,8
Інші операційні витрати	2245092		53882,2

На основі вищенаведених розрахунків визначимо суму загальних витрат при виробництві одиниці продукції (табл. 3.8)

Таблиця 3.8

Розрахунок загальних витрат одиниці продукції

Стаття калькуляції	Витрати на одиницю готової продукції, грн	Витрати на річний обсяг виробництва, грн.
Сировина і матеріали	2,50	1247945,3
Паливо і енергія на технологічні цілі	6,68	3342060
Амортизаційні відрахування	0,30	149729
Основна і додаткова заробітна плата виробничих працівників включаючи нарахування ЄСВ	7,59	3794688
Фонд оплати праці ремонтного персоналу включаючи нарахування ЄСВ	3,56	1778760
Загальновиробничі витрати	2,57	1287380
Собівартість виробництва	23,20	11600562,3
Адміністративні витрати	2,98	1490204
Витрати на збут	1,46	730298
Інші операційні витрати	0,11	53882,2
Всього витрат	27,75	13874946,5

Отже, витрати підприємства на виробництво та реалізацію нового виду продукції складатимуть 13 874 946,5 грн/рік.

Далі визначаємо виробничу ціну продукції на підприємстві, розрахунки наведені в табл. 3.9.

Таблиця 3.9

Розрахунок виробничої ціни нових пластикових труб

Показник	Сума, грн
Собівартість та інші витрати	13 874 946,50
Виробнича ціна підприємства (без ПДВ)	18 453 678,85
ПДВ 20%	3 690 735,77
Виробнича ціна з ПДВ	22 144 414,61

Далі визначимо прибуток, який підприємство отримає від реалізації нового продукту. Результати розрахунків наведено у табл. 3.10.

Таблиця 3.10

Розрахунок прибутку від реалізації нових пластикових труб

Показник	Планова сума, грн
Виручка від реалізації	22 144 414,61
Чистий дохід	18 453 678,85
Собівартість та інші витрати	13 874 946,50
Прибуток	4 578 732,35
Чистий прибуток	3 754 560,53

Таким чином, реалізувавши запропонований захід з поглиблення асортименту продукції, підприємство збільшить суму свого прибутку на 3 754 560,53 грн.

В кінцевому результаті зросте загальна частка прибутку групи товарної номенклатури С, що дозволить зрушити попит і на решту продукції даного складу відносними чинниками.

Збільшення відбудеться загалом по номенклатурній групі у 2,82 разів:

$$(12120,32 + 22\,144,41) / 12120,32 = 2,82$$

У загальному співвідношенні дохідна частина групи С становитиме

19,7%, що на 11,7% більше ніж до введення нової продукції.

$$34\,264,73 / (118\,173,12 + 212\,10,56 + 34\,264,73) \times 100\% = 19,7\%.$$

В умовах сьогодення, розвиток та забезпечення конкурентоспроможного функціонування виробничого підприємства зумовлює за необхідне - забезпечення його ефективної виробничої діяльності. Сучасне ринкове середовище вимагає постійних вдосконалень та оновлень за різними напрямками свого функціонування. Головним принципом запровадження даних напрямів модернізації виробничих процесів є його ефект від реалізації стратегічних планів, насамперед стосовно виробничої діяльності, ефективність яких визначається отриманими прибутками та зниженими витратами в кінці звітних періодів.

В даному дослідженні запропоновано два заходи для покращення ефективності виробничої діяльності:

- введення у виробничий процес пластикових труб «VIP-класу»;
- оновлення технічної бази шляхом заміни котлів з топкою киплячого пару на нові.

Після запровадження даних нововведень підприємство зможе:

- підняти попит на продукцію групи товарної номенклатури С в перший рік реалізації вже на 11,7% в загальному обсязі виробничих потужностей підприємства, та збільшить прибутковість компанії на 3 754 560,53 грн.

У табл. 3.11 наведені дані про фінансові результати підприємства до та після впровадження запропонованих заходів.

Виходячи з отриманих результатів бачимо, що нововведення якісно вплинули на ефективність виробничої діяльності ТОВ «Суми-гума», а саме можемо спостерігати, що дохідність зросла на 14,62% та прибутковість на 17,95%.

Таблиця 3.11

Прогнозний звіт про фінансові результати підприємства після впровадження заходів, тис грн.

Стаття	За звітний період	За прогнозований період	Абсолютне відхилення, тис. грн	Відносне відхилення, %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	151504	173648,41	22144,41	14,62%
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	68880	82544,95	13664,95	19,84%
Валовий: прибуток	82624	91103,46	8479,46	10%
Інші операційні доходи	1082	1082	-	-
Адміністративні витрати	18180	18628	447,06	2%
Витрати на збут	8910	9129	219,09	2%
Інші операційні витрати	6574	6735	161,65	2%
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	1078	1078	-	-
Інші фінансові доходи	248	248	-	-
Фінансові витрати	8742	8742	-	-
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	42626	50278	7652	17,95%
Податок на прибуток	7672,75	9050,05	1377	17,95%
Чистий фінансовий результат: прибуток	34954	41228	6274	17,95%

Для оцінки ефективності запропонованих заходів проводимо аналіз коефіцієнтів рентабельності до та після їх впровадження. Порівняння наведено в табл. 3.12.

З дослідження бачимо, що коефіцієнти рентабельності активів, рентабельності власного капіталу та рентабельності діяльності мають незначне збільшення на 1,7%, 2% та 0,1% відповідно.

Таблиця 3.12

Порівняння показників рентабельності

Показники	Звітний період	Прогнозний період	Абсолютне відхилення
Коефіцієнт рентабельності активів	0,092	0,109	0,017
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,113	0,133	0,02
Коефіцієнт рентабельності діяльності	0,037	0,038	0,001

Отже, з проведеного дослідження можна зробити висновки, що загалом запропоновані заходи позитивно вплинуть на ефективність виробничої діяльності підприємства.

ВИСНОВКИ

Ефективний розвиток підприємства передбачає використання виробничих ресурсів у найбільш ефективній їх комбінації. Ефективність діяльності підприємства може бути окреслена впливом певної сукупності факторів середовища його функціонування. Фактори формування та розвитку підприємства діляться на дві великі групи - на внутрішні та зовнішні. Вирішення низки існуючих проблем підприємства можливе за рахунок підвищення ефективності виробничої діяльності. Саме тому виникає об'єктивна необхідність у аналізі сучасного стану ефективності управління підприємством, що дозволяє зробити такі висновки:

1. Найважливішим завданням функціонування сучасного підприємства є підвищення ефективності його фінансово-господарської діяльності за рахунок оптимізації використання його внутрішніх резервів та системне розроблення шляхів підвищення ефективності діяльності. Відповідно до специфіки діяльності підприємства та стану галузі загалом можна виокремити ряд фінансово- економічних показників, які дають змогу комплексно проаналізувати фінансовий стан підприємства та визначити перспективу його подальшого розвитку.

2. Основними прибутковими видами продукції ТОВ «Суми-гума» є медичні вироби та пробки медичні обсяг реалізованої продукції відповідно 59267,1 тис. грн. та 36056,7 тис. грн., а продукція яка займає найменшу частку в обсязі це товари для спорту та відпочинку - 81, 4 тис. грн.

3. Проведений аналіз показав, що ТОВ «Суми-гума» досить стабільне підприємство, оскільки підприємство працює прибутково, але необхідно впровадження заходів щодо підвищення рентабельності, аналіз основних показників фінансової звітності показав спад обох показників, чистого доходу на 23,75% та чистого прибутку на 42,22% в 2020 році,

порівняно з 2019 роком, коли чистий дохід складав - 138306 тис. грн., а чистий прибуток - 3399 тис. грн. В 2021 році чистий прибуток виріс на 58,04 % - до 3104 тис. грн., а чистий дохід збільшився на 43,66 % - до 151504 тис. грн., що говорить про позитивну динаміку.

4. Для підприємства ТОВ «Суми-гума» продумана та детально розроблена асортиментна політика, яка є основою стабільності, рентабельності, індивідуальності, конкурентоспроможності та визначає успіх підприємства на ринку. Крім того, асортиментна політика є найбільш важливим з усіх інструментів, за допомогою яких підприємство здійснює свою діяльність на ринку.

5. Проведений АВС-аналіз для визначення пріоритетних товарних груп ТОВ «Суми-гума» показав що розрахунки, щодо категорії А, яка є найбільш важливою для результату, відноситься 57 номенклатурних позицій, які посідають 41,9% товарного асортименту. До неї входять вироби медичного призначення, пробки гумові медичні, засоби індивідуального захисту, засоби тактичної медицини. Ці товарні групи мають найбільший обсяг реалізації продукції - 78%. Крім того, що частково ці товари були завжди затребувані, ще і світова пандемія викликана COVID-19 стимулювала підвищений попит на вироби медичного призначення та засоби індивідуального захисту.

6. Для постійного удосконалення та збільшення свого авторитету ТОВ «Суми-гума» запропоновано впровадження до виробництва пластикових труб з застосуванням нових технологій VIP-класу. Основною метою - є досягнення збільшення прибутку та збільшення ефективності виробничої діяльності за рахунок залучення конкурентоздатної продукції.

7. Розширення асортименту ТОВ «Суми-гума» якісно вплине на ефективність виробничої діяльності через підвищення попиту на товари номенклатурної групи С, задіяння резервних виробничих потужностей та

зростання прибутку на 3 754 560,53 грн.

8. Впровадження запропонованих заходів дозволить підприємству отримати економічний ефект у вигляді отриманого прибутку на 17,95%. Економічна ефективність представлена розрахунком коефіцієнтів рентабельності, які мають вищі значення в проектному періоді у порівнянні із звітним.

Таким чином, у результаті впровадження запропонованих заходів спостерігається зростання ефективності діяльності підприємства, що суттєво вплине на підвищення його конкурентоспроможності.

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Горлачук В.В. Економіка підприємства: навч. посіб. / В.В. Горлачук, І.Г. Яненко. - Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2020. - 344 с.
2. Бондаренко Т.Ю. Аналіз виробничої діяльності в управління машинобудівним підприємством / Т.Ю. Бондаренко // Вісник ОНУ імені І.І.Мечникова. - 2019. Т. 18. Вип. 4/1. - С. 49 - 52.
3. Про ліцензування певних видів господарської діяльності - Закон України від 1 червня 2000 р. зі змін. і доп.: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
4. Никифорак В.А. Організація виробництва: навч. посіб. / В.А. Никифорак, З.І. Кобеля, Л.В. Вербівська - Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2020. - 407 с.
5. Капінос Г.І. Операційний менеджмент: навч. посіб. / Г.І. Капінос, І.В. Бабій. - К.: «Центр учбової літератури», 2018. - 352 с.
6. Організація виробництва : підручник / А. І. Яковлєв [та ін.] ; ред.: А. І. Яковлєв, С. П. Сударкіна, М. І. Ларка ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". - Харків : НТУ "ХПІ", 2016. - 436 с.
7. Хринюк О.С. Сучасні підходи до визначення сутності та змісту організації виробництва / О.С. Хринюк // Вісник Хмельницького національного університету. - №4 Т. 3. - 2019. - С. 54-58.
8. Черниш С.С. Економічний аналіз: навч. посіб. / С.С. Черниш - К: Центр учбової літератури, 2010. - 312 с.
9. Кривов'язюк І.В. Сутність та класифікаційні підходи до видової характеристики стратегічних можливостей підприємства / І.В. Кривов'язюк, Р.М. Стрільчук // Економічний форум. - 2016. - № 4. - С. 150-157. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2016_4_23
10. Примак Т.О. Маркетинг : навч. посібн. / Т.О. Примак. - К. : МАУП, 2004. - 228 с.], [Хміль Ф. І. Основи менеджменту : підручник / Ф. І.

Хміль. - К. :Академвидавн, 2015.- 608 с.

11. Градова А. П. Стратегія економічного управління підприємством: [навч. посібник]/ А.П. Градова. - К., 1999. - 211 с.

12. Капліна О., Зайченко Д. Оцінка конкурентоспроможності підприємства на основі процесного підходу/ О. Капліна, Д. Зайченко // Маркетинг. - 2015. - № 4. - С.24-38.

13. Управління конкурентоспроможністю підприємства: [навч. посіб.]/ М. Клименко, О. С.Дуброва,Д. О. Барабась, Т. В. Омеляненко, А. В. Вакуленко. - К.: КНЕУ, 2016. - 527 с.

14. Андрійчук В.Г. Теоретико-методологічне обґрунтування ефективності виробництва // Економіка АПК. 2005. № 5. С. 52-63.

15. Воронін О. Визначення показників економічної ефективності виробництва на основі модифікації ресурсного підходу // Економіка України / О. Воронін. 2007. № 10. С. 29-37.

16. Богданович О.Г. Аналіз ефективності діяльності підприємства на засадах узгодження інтересів груп економічного впливу / О.Г. Богданович // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2015. - № 1.

17. Говорушко Т.А. Управління ефективністю діяльності підприємств на основі вартісно-орієнтованого підходу : [монографія] / Т.А. Говорушко, Н.І. Клімаш. - К. : Логос, 2015. 2

18. Голубєва Т.С. Методологічні підходи до оцінки ефективності діяльності підприємства / Т.С.Голубєва, І.В. Колос // Актуальні проблеми економіки №5 (59), 2011. - 321 с. Іслямова Е. Р. Методи визначення вартості компанії / Є. Р. Іслямова // Науковий вісник НГУ. - 2016. - № 1 3

19. Іщенко І.І. Оцінка економічної ефективності виробництва та затрат / І.І.Іщенко, С.П. Терещенко- К.: Вища школа, 2014. - 187 с.

20. Мельник О.Г. Система показників оцінювання діяльності підприємства: сутність, аналіз та умови застосування / О.Г. Мельник / Логістика. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». - Львів: Видавництво НУ «ЛП», 2017. - №.580 - С. 274-282.

21. Діденко В. М. Менеджмент : підручник / Діденко В. М. - Київ : Кондор, 2018. - 582 с. - 978-966-351-162-7.
22. Осовська Г. В. Менеджмент організацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. - К. : Кондор, 2007. - 767 с. - 1 опт. диск.
23. Бандурка О. М. Фінансова діяльність підприємства. Підручник / О.М. Бандурка, М. Я. Коробов. - К. : Либідь, 2010. - 230 с.
24. Яркіна Н.М. Економіка підприємства: навч. посіб. / Н.М. Яркіна - Київ : Ліра-К, 2015. - 498 с.
25. Колосенко К.О. Шляхи підвищення ефективності управління підприємства. / Колосенко К.О, О.І. Андрусь. // Економічні студії. - 2019. - №4(22).
26. Михальчук Л. В., Батуріна І. В. Конкурентне середовище підприємства у сучасних умовах / Л. В. Михальчук, І. В. Батуріна // ВІСНИКЖДТУ. - 2014. - № 3 (69). - С. 152-156.
27. Наумов С. С. Оцінка конкурентного середовища торговельного підприємства / С. С. Ніколенко, Л. М. Кириченко // Економічний простір : зб. наук. пр. - Д. : ПДАБА, 2016. - № 60. - С. 207 - 219.
28. Економіка результативності діяльності підприємства: монографія / О. І. Олексюк. - К.: КНЕУ, 2018. - 362 с.
29. Шляга О. В. Шляхи підвищення ефективності роботи підприємства [Електронний ресурс] / О. В. Шляга, М. В. Гульцев. - 2014. - URL:[http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia 7 066.pdf](http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia%207%20066.pdf).
30. Савицька О. М., Салабай В. О. Збалансована система показників : вимір ефективності управління діяльністю підприємства / Перспективні напрямки розвитку економіки, фінансів, обліку, менеджменту та права: теорія і практика: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 9 березня 2020 р.): у 3 ч. - Полтава: ЦФЕНД, 2020. - Ч. 1. С. 28-30.
31. Гармідер Л. Д. Дослідження формування товарного асортименту

підприємства / Л. Д. Гармідер, І. О. Самай // Академічний огляд. - 2016. - № 1. - С. 111-118.

32. Діденко Є.О. Управління асортиментною політикою підприємства [Електроний ресурс] / Є.О. Діденко, Д.С. Савельєв // Ефективна економіка. - 2015. - № 3. - Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3910>.

33. Кузнєцов П. В. Маркетингове управління асортиментом продукції підприємства в умовах інформаційної економіки / П. В. Кузнєцов, І. А. Парфентенко, Д. П. Балагула // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2015. - Вип. 49. - С. 198-204.

34. Красовська Т. В. Методичні засади формування механізму товарного асортименту на виробничих підприємствах // Економіка та держава. - 2016. - №2. - С. 67-71.

35. Гармідер Л. Д. Дослідження формування товарного асортименту підприємства / Л. Д. Гармідер, І. О. Самай // Академічний огляд. - 2016. - № 1. - С. 111-118.

36. Діденко Є.О. Управління асортиментною політикою підприємства [Електроний ресурс] / Є.О. Діденко, Д.С. Савельєв // Ефективна економіка. - 2015. - № 3. - Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3910>

Керівник	<u>Андрій Іосифович</u>	1900	521 091	523 420
Головний бухгалтер	<u>Микола</u>		Острогруд Андрій Юрійович	
Інженер з технічного обслуговування	<u>Микола</u>		Спожарська Валентина Миколаївна	
Інженер з технічного обслуговування	<u>Микола</u>			

до Національного положення (стандарту)

бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Організаційно-правова форма

Вид економічної діяльності

Виробництво інших гумових виробів

за КОПФГ

та

Дата (рік)

за ЄДРПОУ

та КОАТУУ

[Підприємство Товариство з обмеженою відповідальністю "Київгума"

Територія КИЇВСЬКА

господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю

Середня кількість працівників

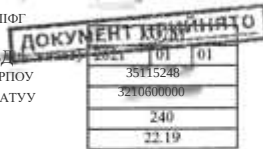
Адреса, телефон вулиця Кутузова (О. Онікієнка), буд. 127, м. БРОВАРИ, БРОВАРСЬКИЙ РАЙОН, КИЇВСЬКА 3645623

обл., 07400

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма

№2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "x" у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності

Нематеріальні активи	1	306 984	Форма №1 Код та, ДКУ, 316.925
первісна вартість	1000	306 984	100 103
накопичена амортизація	1001	74 091	100 103
1 Із завершени капітальні інвестиції	1010	3 788	2 571
ОСНОВНІ засоби	1011	56 932	64 401
первісна вартість	1012	249 469	275 710
знос	1015	92 537	211 309
Інвестиційна нерухомість	1016	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1018	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	1 043	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
> сього за розділом I		367 804	384 940
Баланс (віт про фінансовий стан)		-	-
Необоротні активи		-	-
П. Оборотні активи		-	-
Запаси	1100	-	-
Виробничі запаси	1101	31 660	-
Промислові запаси	1102	4 992	2 369
Готова продукція	1103	42 392	41 465
Товари	1104	1 158	-
Поточні ОЮЛОГІЧНІ	1110	-	-
Депозити перестрахування	1120	79 722	83 598
Векселі одержані	1125	52 957	55 499
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1130	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	1135	1 969	3 407
з окупом	1140	4 361	88
у тому числі з податку на прибуток	1145	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1150	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1155	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1160	7 743	20 254
Рахунки в банках	1165	4 591	2 356
Витрати майбутніх періодів	1170	3 399	-
Поточні фінансові інвестиції	1180	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1185	-	-
у тому числі в:	1190	-	-
резервах довгострокових зобов'язань	1195	-	-
	1198	-	-
	1199	-	-

1200

523 420

560 N15

Код
рядка

На початок
звітної періоду

Па кінець
звітної періоду

Платні капітал		1180	-	-
Зареєстрований (пайовий) капітал		200	-	-
Внески до незареєстрованого статутного капіталу		140	-	-
Капітал у дооцінках		1405	865	261
Додатковий капітал		1410	-	-
Емісійний ДОХІД		1411	-	-
Накопичені курсові різниці		1300	-	-
Резервний капітал		415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		470	3 736	16 416
Несплатний капітал	1425	430	17 300	4
Вилучений капітал				
Інші резерви	1435	1	350 000	350 000
Усього за розділом			366 086	401 516
II. Доні ост рокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання		i	-	-
Пенсійні зобов'язання		1510	66	51 000
Довгострокові кредити банків		ад	00	00
Інші довгострокові зобов'язання		a	00	00
Довгострокові забезпечення			(0 744) (6307)	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу		15	(0 744) (6307)	
Пільове фінансування		25	-	-
Більш лінійна допомога		1495	-	-
Страхові резерви		1531	-	-
у тому числі:		1500	-	-
резерв довгострокових зобов'язань		153	-	-
резерв збитків або резерв надбавки виплат		233	-	-
резерв незароблених премій		1515	267	1
інші страхові резерви		1520	1 744	6 307
Інвестиційні контракти		1511	-	-
Призовий фонд		340	-	-
Резерв на виплату пенсії		>	-	-
Усього за розділом II		5	68011	5 634
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків			26	-
Векселі видані	160		7	-
Поточна кредиторська заборгованість за:	5		7	-
довгостроковими зобов'язаннями	1		7	-
товари, роботи, послуги	163		265	-
розрахунками з бюджетом	6		503	1 034
у тому числі з податку на прибуток	161		7	-
розрахунками зі страхування	162		-	-
розрахунками з оплати праці	i		-	7
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640		-	8 482
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		-	-
І Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		-	-
Поточні забезпечення			1 777	63 052
Доходи майбутніх періодів	1665		-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		-	-
ІНШІ поточні зобов'язання		1625	177	158
Усього ЗВ'ЯЗАНІ		1630	19 323	101 665
в'язані з необоротними активами к продажу,		1630	1 229	3 253
та групами вибуття			703	23 220
ів недержавного пенсійного фонду		17	5 795	-
		1900	>23 420	560 115
		1660	-	-
			-	-
ювний бухгалтер			-	-
Солідарність	1690		750	1 761
Стам III	1695		-	-
IV. Зобов'язання по			-	-
страхуванню			-	-
V. Чиста партія акцій			-	-

IV. Інформація про учасників та
V. Чиста партія/господарство

¹ *Eligianse fidei popularis, Actum in*